

Internet Sosialurinn - um allan knöttin

okkum.

Önnur týðandi eyðkenni við infor-mationsmotorvegnum kundu eisini verið nevnd, men lat okkum gevast her.

Tjak og skrivning um infor-mationsmotorveg

Infor-mationsmotorvegurin var annars eitt evni, sum var nógv umrøtt fyri nokrum árum síðani.

I USA legði varaforsætlin Al Gore fyrst í hálfvemsárunum fram ætlanir um »The National Information Infrastructure« og setti orð á hugtakið »the information superhighway«.

I maj mánað í 1994 legði ein ES-nevnd, undir leiðslu av Martin Bangemann fram sitt álít: »Europe and the Global Information Society«, eitt álít, sum síðani hevur verið nevnt Bange-mann-rapportin. Danir fóru eisini tíðliga av seingini, tí longu í oktober mánað sama árið lat hin sonevnda Dybkjer-Christensen-nevndin hjá honum eina drúgvu frágreiðing við heitinum »Info-samfundet år 2000«.

I hesum áliti um frágreiðing-um hevur dentur verið lagdur á at lýsa møguleikar og vandar og vísa á, hvørji politisk tiltøk ella átøk eru neyðug, fyri at sum mest kann fáast burtur úr teimum nógvu møguleikum, sum fara at koma við menningini av infor-mationsmotorvegnum.

Og sjálvandi er eisini skriv-aður ein hópur av bókum og greinum um hesa nýggju sam-skiftistøkina, bæði fakkbók og meira ella minni veruleikakend-ar skaldsøgur.

Her fara vit at halda okkum til nakrar av fakkbókunum.

I 1995 gav Nicholas Baran út bókina »Inside the Information Superhighway«, ið er ein áhuga-verd og serøs lýsing av tí, ið koma skal. Á donskum hevur henda bókin fingið heitið: Infor-mationsmotorvejen - genvej til fremtiden.

Hin kendi Bill Gates, hann sjálvur við Microsoft, gav árið eftir út bókina »The Road Ahead«, ið er hansara boð uppá, hvussu vit best fyrireika okkum til eina framtíð, har framkomin teldutækni verður týðandi lutur í at kalla øllum lívsins viðurskift-um. Á donskum hevur bókin hjá Bill Gates fingið tað sigandi heitið: Grib fremtiden.

Einn triðja bók um hetta evnið, sum eg kundi hugsað mær heilt stutt at viðgjørt her, er bókin »Being Digital« hjá Nicholas Negroponte. Eisini henda bókin kom út í 1995 og á donskum eitur hon: Det digitale liv.

Skal vera ein verulig tænasta

Eins og hinar bókurnar, so er bókin hjá Negroponte ein lýsing av framtíðini. Lýsingin er sjálv-andi merkt av, at nógv er giting-ar, men Negroponte hevur tó sínar greiðu meiningar, og hann hevur eisini góð ráð at geva teimum, sum sambært honum ikki hava sæð skriftina á vegg-i-um enn.

Negroponte er kendur sum

stovnari og leiðari av tí navn-frama Media Laboratory hjá Massachusetts Institute of Technology. Á hesi starvsstov-uni hava tey serliga lagt dent á at granska og kunna seg um framtíðar samskipti, og roynt at lýsa hvussu hetta framtíðar sam-skifti fer at ávirka undirhald, útbúgving og vinnulív.

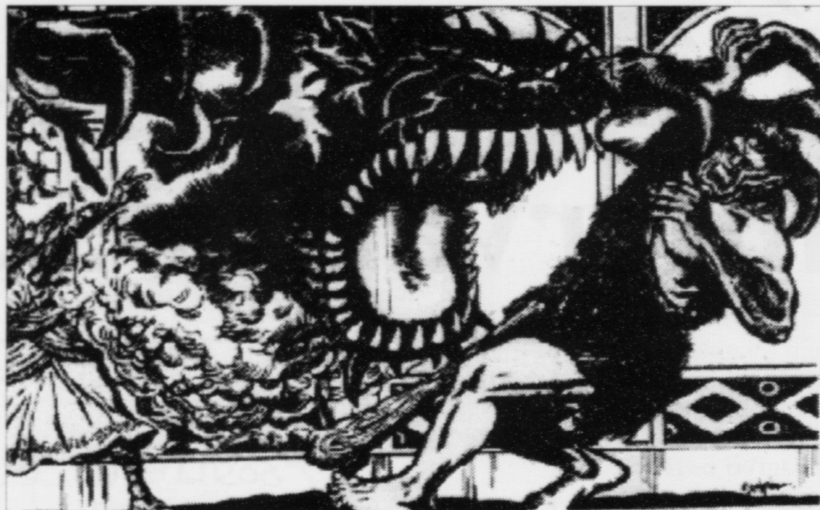
Negroponte hevur skrivað fast í tíðarritinum Wired, sum kann lesast á Interneti, og tað eru greinar úr hesum tíðarriti, hann hevur umskrivað og savnað í bókini »Being Digital«.

Negroponte leggur dent á, at nýggja infor-mationstøknin skal verða ein verulig tænasta og ikki bara brúkast til dagdølvi og reklamu. Tað snýr seg ikki bara um at oysa fleiri og fleiri bit niður yvir fólk, hóast mög-uleikin er har. Tað snýr seg um innihaldið og um sosialt fyrilit.

Samfelagslig menning sprettir ikki úr gekkaspølum og und-irhaldi, men úr óktari vitan og royndum, og tískil verður tað avgerandi fyri framtíðar menningina, at hesin parturin á infor-mationsmotorvegnum, vitan-ar-parturin, verður biligur og lætt atkomiligur, og at vitan ikki bara verður nakað, sum ein væl-bjargaður minniluti brúkar til tess at lýga eignum áhugamá-lum, meðan fjöldin má taka til takkar við tí biliga undirhaldi-num.

Loysunarorðini her eru sosial prísáseting og desentralisering. Negroponte skrivur eisini um markamót ella grensuflatur, millumliðið millum maskinur og menniskju.

Markamót í dag kenna vit best sum valmyndina vit siggja á

Summi gera kanska í so nógv av, tí ið tey skulu lýsa vandarnar við infor-mationsmotorvegnum

telduskíggjanum, ella knøttarnir vit trýsta á fyri at fáa fram myndir á sjónvarpsskíggjan.

Fyri, hvussu nógv nýttu vit vanligu fólk fara at fáa burturúr nýggju tøkni. Og Negroponte dugir ikki at siggja nakran vanda, hóast teldurnar úttan iva fara at yvirtaka alt fleiri partar av okkara gerandisstíki. Væl at merkja um rætt verður atborið. Hann ber ongan ótta fyri, at vit fara at hvørva sum menniskju í øllum teldurokinum. Vit fara í alt størri mun at brúka teldu-skráir, ella markamót, sum fara at duga at avgreiða eina ávísu uppgávu, men sum samstundis fara at duga serliga væl at sam-skifta við aðrar telduskráir.

Tað er í hesi sannroynd, at

Negroponte sær fyri sær, at vit øll fara at fáa okkara elektron-iska butlara, sum syrgir fyri øllum, sum vit hava tørv á, og sum skilur beinleiðis talu og kennir okkara tørv, á sama hátt sum hundurin kennir eigara sín á roddini og meðferðini. Spurningurin er bara, hvør fer at hava ráð til slíka tænastu.

Ein nýggjur leikpallur

Enn er ov tíðliga at siga nakað við vissu um, hvussu endin verður á leikinum um infor-mationsmotorvegin. Verður hesin møguleiki at náa allar heimsins borgarar brúktur til fjant og fjas í eini kommersiellari mælduródn, ella verða tað tey mentunarligu og sosialu sjónarmiðini og tær

innovativu og kreativu kreftir-nar, sum her fara at fáa ein nýggjan leikpall. Tað fer so tíðin at vísa.

Tað verður tó helst seinur dagur, at vit fara at útflyta digi-talan fisk, men harfyri eiga vit ikki at lata möguleikan at fáa lut í menningini av infor-mations-motorvegnum gleppa okkum av hondum.

Vit kunnu í hvussu er gera eina roynd at skilja og fyrireika okkum til hetta nýggja fyrirbrigd-ið.

Lisið upp í úrvarpssendingini Vetrarbrættin, 22. nov. 1997.

Bilmarknaður á Internet Sosialinum

Ein av nýggju tænastunum á Internet Sosialinum er Bilmarknaðurin. Her kunnu bæði bilsølar og privatfólk lýsa bilar til sølu

Eiríkur Lindenskov

Á bilmarknaðinum í Internet Sosialinum ber nú til at finna just tann bilin, tú leitar eftir.

Eins og greinarnar í Sosialinum, eru eisini bilalýsingarnar lagdar í eina dátubásu, har til ber at leita eftir bili í ávísu prísclassa, eftir ávísu merki ella eftir ávís-um bilafólki. Eisini er ber til at hava litmynd av bilinum við í lýsingini.

Sosialurinn hevur fyrr roynt at savna allan tann føroyska brúktbilamarknaðin - tí nógv teir flestu bilarnir, ið standa á sölulista, eru í høvuðsstaðar-økinum, og tískil hava øll ikki möguleika at siggja bilarnar.

I Internet Sosialinum ber

eisini til at koma beinleiðis í samband við seljaran, sum kann hava sína e-mail adressu standandi undir lýsingini, og við at klikka á sambindingarliðin - fær keyparin fatur á lýsaranum.

Ætlanin er kortini eisini at savna lýsingarnar í blaðnum, og verður tað í teiginum út at koyra, sum vanliga er í blaðnum hósdag.

Bæði privatfólk og bilasølar hava nú möguleikan at lýsa eldir og nýggjari bilar til sølu í Internet Sosialinum

